

## Rujava voda — zlata voda.

Večkrat sem že marsikoga slišal govoriti: „no, je pa le moral zelo dež iti v zgornjih krajih, da teče tako rujava voda“. Mene pa srce boli, ko vidim tako vodo brez dobička iz naših krajev teči v druge dežele. Večkrat se namreč primeri, da dolgo ni dežja; pride pa huda ura, nastane ploha, dež lije kakor iz škafa, pomije ves prah raz potov, potoki se naraščajo, studenci se odpirajo in v velikih valovih dere Sava naprej. O, koliko dobre gnojnice je v taki vodi, a ni ga človeka, da bi je vsaj nekoliko nalovil! Na noge, kmetovalci! ne pustimo brez dobička teči memo nas take, rekel bi, „zlate vode“! Ne bodimo preleni, ko vidimo tako rujavo vodo, in hitro idimo donje, da je nalovimo, kolikor mogoče. Če imaš blizo nje travnik, skopaj grape in napelji jo, da ti namaka travnik; — če pa ga nimaš blizo vode, naloži sode na voz, hitro vpreži živino in hiti po njo in napolni sode ž njo, in videl bodeš, da pelješ „zlato vodo“. Pelji jo na travnike, in v kratkem času se ti bo obilno poplačal trud.

Kdor se morebiti posmehuje mojemu nasvetu, naj skusi, — in potem naj mi pošteno pové, ali je moj svet smešen ali hvalevreden. Vsaj je že sv. Pavel rekel: „vse poskusite, in kar je dobro, to obdržite“!

Iz Dovjega.

Miha Lakota.

## Žlahno sadje po odrezanih mladikah izrežati.

V „Novicah“ od 12. julija t. l. sem čital, da je M. Kozin, bivši grajščinski vrtnar v Ravnah na Notranjskem, sl. kmetijski družbi Ljubljanski poročal, kako se sadno drevje po odrezanih mladikah odgojuje. Tudi jaz sem na imenovani način nekoliko že poskušal sadno drevje odgojevati, pa uspeh te poskušnje mi dozda še ni popolnoma zadostoval, kajti suša, burja in zimski viharji so mi večji del v drevesnici nasajenih mladik vničili. Da se pa drevo more po odrezanih mladikah odgojiti, to je istina\*) in to je tudi M. Kozin dokazal s tem, da je sl. kmetijski družbi na imenovani način odgojena drevesca na ogled poslal.

Rečem pa vendar, da je bolj gotovo, sadno drevje iz pešek in koščic odgojevati, kakor pa po odrezanih mladikah, kajti na prvi način že prvo leto drevesce naredi precej velike in močne korenine, katere stalnost bilfe dobro obdržujejo in tudi zadosti redilne hrane za daljno razvijanje iz zemlje dobivajo. Ako se pa od žlahnega drevesa odrezana mladika v zemljo vsadi, prvo leto le ozeleni in v zemlji se mladiki naredijo silno majhne sesalke, katere pri burji ali v viharju ne morejo stalnosti obdržati, pa tudi vsaka suša mladiko vniči, če se jej redno ne priliva. Ako se hoče po odrezani mladiki drevo izrediti, je treba, da se k mladiki v zemljo vsajeni količek vsadi, da mladike veter ne omaje, in poleg tega se jej mora pri najmanjši suši že prilivati. Zraven tega pa mora biti še posebno dobra zemlja, katera ima v sebi zadosti redilne hrane.

S tem pa, da po svoji skušnji v izrejevanji sadnega drevja sejanju pešek in sajenju koščic prednost dajem, nikakor ne zametujem izrejevanja sadnega drevja po odrezanih mladikah. Mogoče, da nam skušnja v prihodnje v izrejevanji sadnega drevja po odrezanih mladikah dober uspeh prinese.

\*) Hvala za to poročilo, ki kaže, da je vredno nadaljnjih preiskav in skušinj o izrejevanji sadnih dreves po mladikah, kar je vrtnar Kozin zopet obelodanil in potrjuje neki gosp. William Ossenkop na Dunaji. Častiti bralci naj beró obravnave odbora kmetijske družbe v današnjem listu.

Vred.

Kar pa se tiče sadú od žlahnega drevesa odrezanih mladik, morem že zdaj sl. kmetijski družbi to poročati, česar sem se na vrtu posebno za napredek sadjereje vnete gospé Nolijske tukaj v Orehku prepričal. Gospá Nolijska si je neko jablano iz Trsta naročila, katero je na svoj vrt vsadila, mladike pa, ki so se od te jablane odrezale, so se v zemljo vsadile in lansko leto smo pokusili sad tega drevesa, ki je izrastlo iz odrezane mladike, ki je bil po okusu, po barvi in debelosti popolnoma sadú od drevesa iz Trsta prinesenega jednak. Ali bo pa tudi drevo, katero bo izrastlo iz mladike od žlahnega domačega sadnega drevja odrezane, tudi tako žlahen sad rodilo, bo učila prihodnost.

M. Kalan.

## Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih.

Po „Oesterr. Landw. Wochenblatt.“

(Dalje.)

*Meseca avgusta.*

- | Dné | Leta  |                                                                                                                                                                         |
|-----|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 26. | 1819. | je bil rojen princ Albert Sakonsko-Coburški, soprug kraljice Angleške Viktorije, za povzdigo kmetijstva mnogozasluženi mož, osnovelec svetnih razstav (umrl leta 1862). |
| 27. | 1860. | je strašna toča pobila polje okoli Lipskega, ki je za poldrugi milijon škode naredila.                                                                                  |
| 28. | 1719. | se je začela trgatav v Burgundu na Francoškem; to leto bilo je eno najbolj suhih poletij, ki jih svet pomni; žito v tem letu ni dozorelo, ampak le zvenelo v klasji.    |
| 29. | 1811. | se je ustanovila družba kmetijska v Brni na Moravskem.                                                                                                                  |
| 31. | 1699. | je Holandiški governor van der Stell svoji hčeri Konstanciji na čast, zasadil prvi vinograd v Kaplandiji v Afriki.                                                      |

*Meseca septembra.*

1860. je bila prva razstava kmetijskih pridelkov v Petrogradu na Ruskem.
1867. je bila prva razstava mlekarstva in sirarstva v Bernu v Švici.

(Dalje prihodnjič.)

## Obrtnijske stvari.

### Nova c. k. obrtnijska šola v Gradcu.

Z zdatno državno podporo se začne 16. oktobra t. l. c. k. obrtnijska šola (Werkmeisterschule) v Gradcu za nauk v stavbenem (zidarstvom) rokodelstvu s 3 semestri in v ornamentalnem obrtnijstvu z 1 semestrom.

Zraven enega vodje in dveh predstojnikov izvedencev v stavbah in ornamentih bode ta šola imela 7 učiteljev in 3 asistente.

Namen njen je, dejansko (praktično) izučiti mladino v stavbah (zidarstvu) in ornamentalnem obrtnijstvu.

V to šolo se sprejmó mladenči, ki so dovršili ljudsko šolo; še koristneje je pa, če mladenči po dovršeni ljudski šoli so kaki 2 leti učenci bili pri kakem mojstru omenjenih dveh rokodelstev, kajti potem jim bode nauk v tej šoli prav koristen, da se v nji izurijo za mojstre (Werkmeister). Učenci stavbenega rokodelstva se imajo 4 leta učiti, učenci splošne obrtnijske šole po 2 leti. Nauk je v nemškem jeziku.